

[Carl Petersen.]

De lettelser, der gennem årene er givet disse brug, bibeholdes stort set, men også her er forslaget mere overskueligt, for det er vist ingen overdrivelse, når jeg siger, at det, vi har i øjeblikket, ikke er særlig overskueligt.

De lempelser, der gives efter forslaget, består nu i, at $\frac{1}{5}$ af det samlede lån skal være rente- og afdragsfrit, men skal stå som en spærreprioritet i 60 år, hvorefter den forsvinder, hvis der ikke i mellemtiden er foregået overdragelse til andre. Hvis dette sker, skal denne spærreprioritet benyttes som redskab til at sikre ejendommen fremefter til kvalificerede, kapitalfattige landmænd. Bliver sådanne ejendomme imod forventning købt af folk, der ikke svarer til den betegnelse, jeg her har givet, kan denne rentefri spærreprioritet pålægges rente, endda helt op til $7\frac{1}{2}$ pct. p. a., eller forlanges udbetalt. Jeg tillægger denne bestemmelse stor betydning med hensyn til at bevare disse brug, også i fremtiden, for dem, statshusmandsbrugene i sin tid var tiltænkt, nemlig unge kvalificerede landmænd, som selv har sammensparet en lille kapital.

Foruden den begunstigelse, som denne rente- og afdragsfri spærreprioritet yder, er der en bestemmelse om et direkte driftstilskud de første år. Det bestemmes i lovforslagets § 5, at i hvert af de første 4 halvår nedsættes halvårsydelsen med 37,5 pct. og i hvert af de følgende 6 halvår med 15 pct. Disse direkte tilskud kan vel løseligt gøres op til et samlet tilskud på omkring 6 000 kr. pr. brug, vil jeg tro.

Man vil heraf se, at det nu er betydelig lettere at finde ud af, hvad der er lån, og hvad der er tilskud, og måske vil det lette diskussionen fremefter om dette emne.

Ja, det var de bemærkninger, jeg havde at gøre til udlånslovforslaget.

Det er givet, at en hel del af de ændringer, der indeholdes i det andet lovforslag, forslag til lov om ændringer i statshusmandsloven, har relation til de i udlånslovforslaget foreslåede ændringer. Der er deudover enkelte andre bestemmelser, som der måske er grund til at opholde sig lidt ved.

Som det huskes, blev der for år tilbage indført et nyt organ i administrationen, de såkaldte tremandsudvalg. Der har altid

været diskussion om, hvilken nytte og betydning de havde. I hvert fald mener man nu, at de har opfyldt deres mission, og de ophæves derfor. Det skal ikke møde modstand fra min side.

En betydelig ændring er en ny affattelse af lovens § 9, lovforslagets § 3. Jordlovsudvalget får her adgang til at gøre arealer byggemodne med hensyn til anlæggelse af veje, forsyning med vand, elektricitet og kloakker, hvis det viser sig nødvendigt, samt selvfølgelig dræning og kultivering af arealer, som ikke er modne til udstykning. Det er naturligt, at disse ting er i orden, før udstykning finder sted. På dette område har vordende husmænd før i tiden mødt meget store vanskeligheder; mange gange har de været udsat for næsten ruin. Det vil nu kunne undgås, og jeg er overbevist om, at anlægsudgifterne vil blive betydelig mindre, når anlæggene udføres samlet, fremfor hvis de udføres af den enkelte, og det må betegnes som en meget stor forbedring.

Der er endvidere for jordrentebrugene foreslået en ny fastsættelse af jordrenten, som hidtil har været renten af den ansatte grundværdi. Men det har gennem årene vist sig, at grundværdiansættelserne var lavere, mange gange betydelig lavere, end det beløb, staten havde erhvervet jorden til, og det kan for så vidt ikke forbavse nogen, der kender til vurderingsarbejde, at det netop er sådan. Følgen har været, at jordfonden har haft underskud efter at have købt jorden, og det har jo ikke været meningen. Når man ser på tingene, er der vel noget, der tyder på, at hvis ikke der gøres noget, vil denne udvikling fremover blive værre og værre. Det er uheldigt, og derfor foreslås det, at der gives hjemmel til at fastsætte et mindstebeløb, af hvilket der skal svares jordrente, selv om den ansatte grundværdi er lavere, dog med en vis begrænsning. Jeg mener, at også denne bestemmelse er nødvendig og rigtig.

Der er ligeledes en ændring i bestemmelsen om udbetaling af byggelånene, som jeg hilser med tilfredshed. Den nuværende udbetalingsordning har alt for ofte voldt vanskeligheder, ikke mindst for de håndværkere, der byggede for husmanden, fordi der var så mange formaliteter, der først skulle bringes i orden, før disse penge kunne